

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

בפני כב' סגן רשם הפטנטים נח שלו שלומוביץ

בקשה לביטול פטנט
מס' 115045 והתנגדויות
לבקשות פטנטים מס'
123384 ו-124543

בעלת פטנט מס' 115045

מבקשת פטנט מס' 123384: מופ"ת עציון, אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

מבקש פטנט מס' 124543: מר מיכאל כהן

ע"י ב"כ וולף, ברגמן וגולר, עורכי פטנטים

מבקשות הביטול והמתנגדות:

1. פלסן-סאסא

2. מדינת ישראל (הרשות לפיתוח אמצעי לחימה – רפא"ל)

ע"י ב"כ רינהולד כהן ושות', עורכי פטנטים

ה ח ל ט ה

1. בפני בקשה לביטול פטנט ושתי התנגדויות למתן פטנט. מבקשות הביטול הן גם המתנגדות, והמבקשים בבקשות הפטנט, כמו גם בעלי הפטנט שניתן, קשורים זה בזה וניתן להתייחס אליהם יחדיו. יצוין כי מבקש הפטנט מס' 124543 וממציאו הוא אף הממציא של הפטנט שביטולו מבוקש.

2. דרך כלל נפתחת החלטה בהצגת התיק הנידון, ומסתיימת במסקנה שלאחריה פסיקת הוצאות. מוצא אני לנכון לחרוג ולו סמנטית מסדר קבוע זה, ולפתוח בציטוט מפי כבוד השופט גרוניס, ציטוט שענייננו, דווקא הטלת הוצאות. הדברים ארוכים, ואני תקוה כי לא אמצא כזה הפוסל במומו, אולם כך כתב כב' השופט גרוניס ברע"א 615/11 סופר מדיק (מדיק לייט) נ' ANTON HUBNER (ניתן ביום 27.3.2011):

4" כל המצוי בנעשה בבתי המשפט מודע לכך שבצד גידול במשקל הסגולי של הליכים (ובלא קשר למספרם של ההליכים המוגשים) קיימת תופעה של כתבי טענות, תצהירים, נספחים וכיו"ב המשתרעים על פני עוד ועוד עמודים. נתקלים אנו במסמכים בעלי היקף גדל והולך. במילים אחרות, הניירת מתרבה ומתרבה. שאלה מעניינת היא מה הסיבה לגידול הנמשך בהיקפם של המסמכים המוגשים. יהיו כאלה שיאמרו שהאשם הוא באמצעים הטכנולוגיים המשתכללים מעת לעת, מכונות צילום מהירות ומחשבים, לרבות האפשרות של "גזור" (cut) ו"הדבק" (paste). ניתן להעלות השערות נוספות לגבי הסיבות לתופעה, אך דומה שלא ניתן לחלוק על עצם קיומה. אילו נעשתה בדיקה השוואתית, אין לי ספק

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

שהממצא הברור היה שכתב טענות ממוצע דהיום הינו ארוך בהרבה מזה שהיה מוגש לפני שנים. תלונה חוזרת ונשנית של שופטים, ומדובר בתלונה מוצדקת, היא כי לעתים מוגשים כתבי טענות ושאר מסמכים באורך בלתי סביר. יש אף הטוענים, במידה מסוימת של בדיחות, המהולה ברצינות, שיש למדוד את המסמכים על פי משקלם ולא במספר העמודים. אין בכוונתי לומר שהדבר קורה בכל הליך, אך אין ספק שהתופעה קיימת ומתגברת ומכבידה היא על תפקודם של בתי המשפט. אין להלין על כך באופן כללי אלא באותם מקרים, והם אינם מעטים, בהם אין מתאם בין המשקל הסגולי של העניין לבין היקפם של המסמכים המוגשים. היינו, כאשר אורכם של המסמכים (שלא לומר משקלם) חורג מכל פרופורציה.

5. כאשר מוגש כתב הטענות הראשון, זה הפותח את ההליך, הרי ככלל לא קיימת מגבלה, שהרי לא ניתן לקצוב מראש מה יהא אורכו של כתב תביעה או היקפה של המרצת פתיחה. עם זאת, במקרים מסוימים מוצאים אנו הסדר בדין המחייב שכתב הטענות ינוסח בדרך "תמציתית" (ראו למשל בתקנה 235 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, (להלן – התקנות) לעניין הליך של אבעיה). בשנים האחרונות, ונוכח הגידול בהיקפם של כתבי טענות, התפתחה פרקטיקה לפיה קוצב בית המשפט, לעתים, את אורכו של כתב הטענות שבא בתגובה או בתשובה. ככל שמדובר בערכאת הערעור בהליכים אזרחיים נקבע בתקנה 445(ב)(6) לתקנות, כי שופט רשאי בדיון מקדמי בערעור, בין היתר "להגביל את היקף הסיכומים". אפשרות זו אינה קיימת מכוח הוראה מפורשת באשר להודעת הערעור. לעתים רחוקות, ואולי רחוקות מדי, מורים הרשמים בבית משפט זה למערער לתקן הודעת ערעור באופן שתוגש הודעה מקוצרת ותמציתית. ניתן לפעול בדרך זו נוכח דרישתה של תקנה 414 לתקנות כי "כתב הערעור יפרט בצורה תמציתית את נימוקי ההתנגדות להחלטה שעליה מערערים, שלא על דרך הוויכוח או הסיפור...". כל הקורא כתבי ערעור מתרשם, כי הוראה זו נשכחה מזכרונם של רבים מאלה המנסחים כתבי ערעור. מכל מקום, על פי הנהוג בבית משפט זה באשר לערעורים אזרחיים, הרשמים מוציאים צו סיכומים בו נקצב מספרם המירבי של עמודי הסיכומים המוגשים.

6. בעבר הבעתי דעתי כי בית המשפט רשאי לחייב בעל דין לשאת בהוצאות לטובת אוצר המדינה מקום שההליך שהגיש גורם לבזבוז זמן שיפוטי (רע"א 1514/06 תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' אמי שה שאול (לא פורסם, 24.4.06)). את הבסיס לסמכות להשית הוצאות כאלה ניתן למצוא בתקנה 514 לתקנות. על פי תקנה זו רשאי בית המשפט לפסוק הוצאות לטובת בעל הדין שכנגד או אוצר המדינה כאשר "בעל הדין האריך את הדיון בכל הליך שלא לצורך, על ידי טענות סרק או בכל דרך אחרת". אפילו אם לא ניתן לבסס הסמכות על תקנה 514, הרי העיגון יימצא בסמכותו הטבועה של בית המשפט. בהחלטה האמורה נאמרו הדברים הבאים:

"האמצעי האמור [של הוצאות] נותן בידי בית המשפט כלי ניהולי, שיש לו אף פן שניתן לכנותו משמעותי. הארכת הדיון שלא לצורך מביאה לכך שבית המשפט מקדיש זמן להליך מסוים בלא הצדקה. המשמעות מבחינת בעלי הדין האחרים שתיקיהם תלויים בבית המשפט הינה ברורה: ממשאב הזמן העומד לרשות בית המשפט נגרעות יחידות שניתן היה להקדישן לטיפול בתיקים אחרים. במילים אחרות, אובדן זמן שיפוטי בשל הארכת דיון שלא לצורך פוגע בכלל בעלי הדין ולא דווקא באלה שבתיק המסוים... כלומר, נפגעת היכולת לצלל באופן מיטבי את הזמן השיפוטי" (שם, פסקה 4).

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

ברי, כי האפשרות האמורה, של חיוב בהוצאות, קיימת לא רק לגבי דיין בעל פה, אלא גם כאשר בית המשפט עוסק בדיון אך על יסוד הכתובים (רע"א 1514/06 הנ"ל, פסקה 5). מכאן, שלבית המשפט נתונה הייתה הסמכות לפסוק הוצאות לטובת אוצר המדינה במקרה דנא.

7. **אכן "השימוש במכשיר של הוצאות לטובת אוצר המדינה צריך להעשות, הן בערכאות הדיוניות והן בערכאות הערעור, בצורה מושכלת וזהירה" (שם, פסקה 7). איני חוזר בי מדברי אזהרה אלה. יחד עם זאת, חובה לומר כי ככל שהתופעה של כתבי טענות ארוכים יתר על המידה הולכת וגוברת, ממילא מתעצם הצורך לעשות שימוש במכשיר הנזכר.**

8. **המשיבות טוענות, כי אין זה מן הנכון להשית הוצאות לטובת אוצר המדינה מקום שבית המשפט לא קצב מראש את היקפו של כתב הטענות. כאמור, ככלל הדבר אינו אפשרי ואינו מעשי לגבי המסמך הפותח את ההליך. הדבר אפשרי בעיקרון לגבי מסמכי תשובה או תגובה, אולם אך ורק כאשר התיק עם המסמך הפותח מגיע לידי השופט. כך למשל, כתב תביעה המוגש בהליך רגיל לא יגיע לידי שופט כל עוד לא הוגש כתב הגנה (אלא אם חלף המועד להגשתו). ברי, כי במצב דברים זה אין כלל אפשרות לקצוב את אורכו של כתב הטענות. אומנם, במקרים אחרים התיק מגיע לשופט סמוך לאחר הגשתו ואז קיימת אפשרות ליתן הוראה באשר לאורכו של כתב הטענות שבתשובה (למשל במקרה של בקשת רשות ערעור: תקנה 406(א) לתקנות). עם זאת, אין כל סיבה שהשופטים יידרשו לפעול בדרך זו כעניין של שגרה. בסופו של דבר, נקודת המוצא חייבת להיות שפרקליטו של בעל הדין יפעיל שיקול דעת נכון וראוי ויגיש כתב טענות בהיקף מתאים ובלא חריגה קיצונית מן המקובל. על כן, אין סיבה לומר שבית המשפט אינו רשאי להשית הוצאות לטובת אוצר המדינה כאשר כתב הטענות או נספחיו חורגים במידה קיצונית מן הראוי, אך משום שבית המשפט לא קצב מראש את היקפם. מכאן מסקנתי כי במקרה זה מוסמך הייתי להשית הוצאות לטובת אוצר המדינה גם על המשיבה, אף שלא קצבתי מראש את היקף התשובה שתגיש לבקשה לעיכוב ביצוע."**

3. בפני שלושה תיקים. תיקים אלה נידונים בפני רשות הפטנטים זמן רב. רב מדי. במום זה, יש חלק גם לחתום מטה שהלא סיכומי הצדדים הוגשו כבר לפני תקופה לא קצרה, אולם אף טרם הגשת הסיכומים התאפיינו תיקים אלה, בכמות בלתי נתפסת של הליכי ביניים, תיקוני פירוט, הגשות מסמכים, ועוד. אף משאוחד הדיון בתיקים, על מנת לצמצם את כמות והיקף החומר שהוגש בהם, מצאתי את עצמי שקוע עד צוואר במאות ואלפי עמודים של טענות, ראיות ובקשות שונות. הדיון שהתקיים במשך מספר ימים שהתמשכו על פני תקופה לא קצרה, נפתח בדברים שאמרתי בנושא. שם עתרתי בפני הצדדים, למקד ולהבהיר את הדיון, על מנת לאפשר לדון בשאלות האמיתיות השנויות במחלוקת.

4. דומה שעתיירתי זו לא נפלה על אזניים קשובות. אמנם אין בכוונתי להטיל בתיק זה הוצאות לטובת אוצר המדינה, ודאי לא שעה שהחלטה זו היא האחרונה היוצאת תחת ידי בתפקידי. עם זאת אין לי אלא לציין כי בפני מעל 1000 עמודי סיכומים ופרוטוקול, 12 נוסחים של פירוטי פטנט ותביעות בנוסחים שונים, אין ספור תצהירים ונספחים להם, כל זאת בפני, ומאחורי עשרות רבות של שעות קריאה בכל החומר האמור. כסדרו הכרונוולוגי, וכסדרו הענייני וחוזר חלילה. ועד שעת כתיבתן של שורות אלה, על אף שאני סבור כי גדלה

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

- לאין ערוך מומחיותי בעניין בנייתם של לוחות מיגון, אין בכוחי להצביע בוודאות על מהות עיקרי האמצאה, בכל אחת מן האמצאות שבפני.
5. לשם הדוגמה, אומר כי איני יכול לקבל את טענת המתנגדות, לפיה בפטנט, גודל הגופים אינו מהווה מרכיב באמצאה, שעה שהוא נזכר במפורש כגורם, ואף מוגבל בתביעות.
6. איני יודע מאידך אילו מטיעוני המבקשים לעניין תיאור עיקר האמצאה, עלי לקבל כגרסה נכונה, במיוחד שעה שאין אני מוצא התאמה בין גרסאות אלה ובין הכתוב בפירוטי הבקשות והפטנט. גם שלל התיקונים שנעשו בפירוטים לאורך השנים, ודאי שאינו עומד בצורך המוגדר של תיקון פירוט, הלא הוא הבהרה.
7. משכך אין לי אלא לבדוק, את נוסחם הסופי של פירוטי הבקשות והפטנט כפי שעדיין טרם אושר, שהלא בפני הסכמת הצדדים לפי תקנה 112(ו), ואת טיעוני הצדדים כפי שהם בכתבי הטענות המתוקנים.
8. אקדים ואומר, כי איני מקבל את טענת המבקשים לפיה הפניית המתנגדות אל טבלה שבתצהיר רביד השני, כמוה כהיעדר פירוט או שיש בה פגם. מנגד דווקא כתב הטענות מאת בעלת הפטנט/ המבקשים כפי שהוגש לאחר תיקונו, אינו כולל טיעונים מפורטים ומספקים, לפחות כפי שניתן היה לצפות - באותה הרמה של פירוט הטבלה האמורה.
9. מן המפורסמות היא שקפדן אנוכי בכל הנוגע למתן פרטים, אולם אני סבור כי הטבלה נגישה, ברורה ומפורטת. אמת, היא מטילה עבודה רבה על המעיין בה, וגם החתום מטה לא מצא לעצמו מנוס ממטלה זו, אולם אין היא מותירה דבר לניחוש, להיסוס או לחוסר וודאות (מה שלצערי, וכאמור לעיל, אין בידי לומר על שאר המסמכים שבתיק, ובמיוחד הסיכומים).
10. עוד הערה מקדמית אחת בפי, לפיה לא ברורות לי עמדות הצדדים, או טענות שנשמעו מפיהם בדבר השתקים דיוניים שיצרו הליכים מקבילים באירופה בבחינת מעשה בית דין. לא הוברר לי על מה מסתמכות טענות מעין אלה, שעה שאין בידי נתונים על החומר הנדון בערכאות הזרות, על זהות הדין שם, על מערך השיקולים ועוד. אכן, ייתכן ולעיתים יהא אדם מושתק מלטעון טענות מנוגדות לטענות שהעלה גם במקום אחר, בין אם בבקשת פטנט ובין אם בהליך מקביל, אולם לא יהא זה השתק מסוג מעשה בית דין (השתק עילה או פלוגתא), ולא מצאתי מקום להתייחס לדברים במסגרת הליך זה.
11. אקדים בקצירת האומר ואומר, כי הפטנטים שבפני נסובים אודות לוחות שיריון המיועדים להגן מפני פגיעות של איומים שונים (בליסטיים), והמורכבים מצבר של רכיבים קרמיים, המאוגדים יחדיו בשכבה אחת, וממוצקים בעזרת חומר ממצק שהוא אלסטי.
12. כאן אולי המקום להעיר, כי המתנגדות השקיעו רבות במושג האלסטיות המדובר בטענתן כי המבקשים, והממציא בתוכם, אינם מבחינים בין מושג הגמישות למושג האלסטיות. אתחיל בכך כי לא בהחלט מדובר במושגים שאין חפיפה בהם, אולם מצאתי גם בחומרי

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

הידע הקודם אותם הציגו המתנגדות, התיחסות לחומר הממצק ולדרישה כי יהיה אלסטי. גם בדיקה לא ממצה לשונית שערכתי מגלה חפיפה בין המושגים, כך למשל מופיעה הגדרת אלסטי במילון בבילון (ההדגשה שלי – נ.ש.ש.):

Able to return to its original shape after being stretched
or pulled; **flexible**, springy, rubbery, accommodating,
adaptable

בדומה לכך מופיעה, כחלק מהגדרת המילה FLEXIBLE, במילון האינטרנטי של אוניברסיטת פרינסטון (wordnetweb.princeton.edu/perl/webwn) ההגדרה הבאה:

Elastic: able to adjust readily to different conditions;

13. האלמנטים אותם מצאתי בפטנט, כפי שהם משתקפים בתביעה הראשונה ולאור המפורט בפירוט, הם כדלקמן: לוח שיריון שמורכב מרכיבים קרמיים, המכילים לפחות 93% אלומינה אוקסייד. למרבית החלקים יש לפחות ציר אחד שארכו בין 12-3 מ"מ, והם אחוזים בחומר ממצק, בשכבה אחת ומסודרים בשורות מקבילות, כאשר כל אחד מהרכיבים נמצא במגע ישיר עם לפחות ארבעה רכיבים אחרים. התביעות והבקשה לא מוגבלות לצורת הרכיבים, אולם מציינים כי התצורה המועדפת היא גלילית בעלת קצוות כדוריים.

14. כנגד תביעה זו צוטטו מספר רב של מסמכי ידע קודם ואיני מוצא הכרח, לצורך הכרעה בתיק, לדון בכלם בפרוטרוט. המסמך הראשון המופיע בסיכומי המתנגדות מכונה "US678" והמדובר בפטנט אמריקאי, המופיע גם בפירוט המתנגדת בטבלה שמבססת את כתב טענותיה המתוקן.

15. פטנט זה כולל את כל הרכיבים האמורים בפטנט דנן. כך אני למד מכתב הטענות המתוקן, מעיון בו, ומהשוואת הטבלה שבסיכומי המתנגדות. כנגד דמיון זה, טוענים המבקשים, או לעניין זה בעלת הפטנט, למספר הבדלים מהותיים: ראשית הפטנט האמריקאי עוסק ברכיבים מצופים וזה עיקרו. הציפוי האמור מחייב גם שהרכיבים הקרמיים אינם נוגעים זה בזה (שהלא הציפוי מפריד ביניהם). אגב, בסיכומי המבקשים הם מדברים על צילינדרים מצופים, בעוד התביעה בפטנט האמריקאית מדברת על גופים קרמיים שהם כדוריים (spheres). עוד הם טוענים להבדלים בביצועים של הפטנט דנן, אל מול הפטנט האמריקאי. ולבסוף הם טוענים כי שיטת הייצור בפטנט האמריקאי, היא שונה (יציקה דרך פני השטח של המיגון בניגוד לפטנט דנן הן ביציקה מהדופן העליונה הצרה, במצב מאונך).

16. ראשית, הטיעון האחרון תמוה בעיני, אמנם דרך הייצור מפורטת בהרחבה בפירוט הבקשה, ושם מוסבר היתרון שיש בה, לפיה לא כל הרכיבים צריכים להיות שקועים מכל צדדיהם מחומר הממצק, אולם לא ראיתי כי שיטה זו היא עיקר האמצאה. השיטה אמנם

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

נתבעת בתביעה 14 ושלוש התביעות התלויות בה, אולם איני סבור כי היא עיקר האמצאה, מפני שתביעות השיטה תלויות ישירות בתביעות המוצר הקודמות להן. ההוכחה הניצחת ביותר לכך היא כי גם בבקשה הראשונה (מס' 123384), מופיע תיאור שיטת הייצור, והוא אף מועתק מילה במילה מהתיאור כפי שהוא בפטנט, כשההבדל הוא במוצרים עצמם ולא בשיטה.

17. לגבי ציפויים של הרכיבים הקרמיים בפטנט האמריקאי, הרי שעיון בפטנט עצמו מגלה כי הוא במפורש תובע גם אופציה נוספת לפיה הרכיבים אינם מצופים, ובאופן זה, הם מסודרים כך שכל אחד מהם נוגע ישירות בשישה רכיבים אחרים.

18. השתכנעתי עוד מכלל העדויות שהובאו בפני, כי גם גודל הרכיבים אינו מיוחד בבקשה האמורה. מדובר בגודל סטנדרטי של רכיבים קרמיים הנמכרים בשוק, וזאת מלבד העובדה כי גם גדלים אלה מצויים בבקשה האמריקאית.

19. באשר ליעילותו של הפטנט האמריקאי, שוב, משמצאתי חפיפה בין הפטנטים, הרי תצורות מסוימות המופיעות בשניהם הם חופפות באופן שהם היו מפרים זה את זה, וממילא המוקדם שבהם מונע חידוש, או לפחות התקדמות המצאתית מהשני. במצב דברים זה, שוב אין משמעות ליעילות התצורות האחרות שאינן חופפות במלואן.

20. אוסיף עוד ואדגיש כי מחדלה של בעלת הפטנט להגדיר בפני בצורה ברורה ותמציתית מהי אמצאתה, יוצרת פיזור רב לאמצאה זו. כאמצאת קומבינציה כאמור אין היא כשרה, על שום שכל רכיביה משמשים במספר גדול מאד של מסמכי ידע קודם, בחלקם כחידוש, וברובם כאלמנטים כלליים המצויים בענף. על המבקשים היה מוטל הנטל להראות מהו הרכיב המיוחד כל כך באמצאתה. האם זה סידור הרכיבים בשכבה אחת? כבר מצאנו כמוהו. האם זה מיצוקם בצורה אלסטית? מצאנו גם זאת. האם עובדת היותם נוגעים בארבע מחבריהם לפחות? גם זאת ראינו. ואם לא די בכך, הרי שגם את שילובם של כל אלה ראינו. וזאת אף במבט במסמך ידע קודם אחד.

21. לכל זאת מצטרפים מסמכים נוספים, ובמיוחד KO96 ו-KO97, שהם דוחות מחקר שבהם מופיעים אלמנטים שבאמצאה דנן, בהרכבים כאלה ואחרים. במסמכים אלה אמנם לא נדרשה דרישת המגע בין הרכיבים, אולם החלקים האחרים של האמצאה מופיעים בה.

22. במסמך שנקרא בהליך GB111 (פטנט בריטי) מופיעה הדרישה שהחלקים יגעו זה בזה. כנגד ציטוט זה טענו המבקשים כי הוא אינו מגלה את העיקרון של סידור הרכיבים בשכבה אחת, וכי הוא לא מחייב מגע בין הרכיבים, זאת על שום שקיימים בו רווחים.

23. בעלת הפטנט, המבקשת, לא גורסת באופן אחיד ועקבי, כי אלמנט זה הוא עיקר האמצאה, ויותר מכך. התביעה הראשונה בפטנט, דורשת מגע של כל גוף עם ארבע גופים אחרים. היא לא תולה את הדרישה הזו בצורת כל רכיב. היא אמנם מדברת על צורות גיאומטריות של הרכיבים, וניתן לצייר בעינינו צורה של רכיב שבה מגע שלו בארבע רכיבים אחרים יהיה

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

ללא רווחים, אולם מהתרשמותי מעיון בכל החומר שלפני, אני למד כי הרכיבים הנוהגים בדרך כלל, והמצויים גם כמוצרי מדף, הם גליליים או כדוריים. כך שגם הפטנט אינו ממלא עד תום דרישה זו שהיא לכאורה עיקרית בו. אוכל לעבור רכיב רכיב ולהאריך כפי שעשו זאת הצדדים, אולם אין בכך שום צורך, זאת על שום שככל שהדברים נוגעים לשאלות העובדתיות שבפני, וככל שהם מושפעים מהעדויות כפי שלמדתי אותן לעומקן ולרוחבן, כפי שנשמעו חקירות העדים בפני ועל סמך התרשמותי מהם, כמו גם על סמך קריאת הפרוטוקולים אני למד כי אין בפטנט בנוסחו האחרון, משום התקדמות המצאתית. כלל הרכיבים הנמצאים בו, מצויים כדבר שבשגרה, במסמכי החומר הקודם ובידע הקודם.

24. אני מציין שוב כי הדברים אמורים לאור בקשת הפטנט כפי שהיא בפני כעת. אולם למיטב הערכתי, גם אילו ידעו המבקשים להציג את אחד או יותר מרכיבי האמצאה כעיקר וכראוי, הרי שלא הייתי מוצא אותו כחדש, וודאי לא כבעל התקדמות המצאתית.

25. כאמור איני מפרט את כל מסמכי הידע הקודם, המאמרים הפטנטים וכיו אולם רוצה אני להתייחס אל פטנט צרפתי שכונה בדיון 254, שהובא אף הוא בפני. מסמך זה מתאר סידור רכיבים קרמיים בשכבה אחת, ובשורות מקבילות, ומיצוקם באופן המאגד אותם על ידי חומר ממצק. גם המגע בין כל אחד מהם לבין ששה מחבריו מוזכר בו מפורשות, ואף ההבחנה כי הם יוצרים קווים אלכסוניים, באופן היוצר גם מה שכונה על ידי המבקשים קונטקט ואל, דהיינו נקודות מפגש בין רכיבים. גם אלמנט האלסטיות מופיע בפטנט זה.

26. כנגד פטנט זה, טענו המבקשים כי הוא עוסק במיגון לכספות מפני קידוח. המומחה מטעם המתנגדת הודה, כי אכן כך הוא. וכי אכן בפטנט זה, המטרה הייתה לגרום לרכיבים להסתובב ובכך לשחוק או לנטרל פעולת מקדת, ושאינן השריון מיועד כלל כנגד איוס בליסטי. אולם המומחה מטעם המתנגדות עמד על כך שלדעתו למרות ההבדלים המשמעותיים כל כך במטרת הפטנט, הרי שבעל מקצוע היה לפחות חושב שיש טעם לנסות את הסידור האמור, במיוחד לאור האמור במסמכים רבים כל כך.

27. גם אני הקשיתי בעניין זה על המומחה ושאלתי האם בכלל היה מעיין במסמך כזה, לאחר שמצא אותו בחיפוש, לאור האמור בבקשות האחרות, ולאור כותרתו והמבוא לו. כאן אמר המבקש כי במסמך זה היה לפחות עידוד לנסות. איני סבור כך. חיפוש במסמך זה אינו אלא חוכמה שבדיעבד. יתר על כן, הטבלה המפורטת בסיכומי המתנגדת מציינת תחת הרכיב A בה, כאילו הבקשה הצרפתית מיועדת לעצור אנרגיה קינטית מקליעים חודרי שריון במהירות גבוהה. לא מיניה ולא מקצתיה. אין שום התייחסות לשימוש כאמור בבקשה כולה, או לפחות בנוסחה האנגלית כפי שהוגש בהליכים שבפני. אני חושב שהצגה מעין זו של פטנט בסיכומים, תוך הצגת נתון שאינו נכון בטבלה, ומבלי להתייחס כלל לחולשות של הפטנט או אף לטעון כנגדן, היא אינה ראויה, והיא מצטרפת לדברים האמורים בראשית החלטה זו.

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

28. מכאן אפנה לעסוק בשתי בקשות הפטנט. הראשונה (123384) שונה מן הפטנט עצמו בשניים, כך גם לטענת המבקשים עצמם, והיא מחייבת מגע בין כל אחד מהרכיבים עם שישה רכיבים אחרים, והיא עוסקת בגדלים של מעל 12 מ"מ ביחס לציר הארוך של כל אחד מהרכיבים. משהסקתי לגבי הפטנט והטיעון בו לעניין המגע, הרי שאיני רואה בעניין זה כל חידוש. הלא כפי שעמדתי על כך מירב הגופים הקרמיים הם בעלי רכיב עגול (כדוריים או גליליים), וממילא אריזתם ביחד יוצרת מצב של מגע של כל אחד עם שישה אחרים. מי שהיה מייצר את המוצר שבפטנט למשל, סביר כי היה מקבל תצורה זו ממש.
29. באשר לגודל הרכיבים. טענה זו מופיעה בעמוד הראשון לבקשה. שם מצוין הפטנט, בליווי הטענה כי בקשה זו נועדה לכסות גודל רכיבים גדול יותר. בפטנט גודל הרכיבים הוא כאמור 3-12 מ"מ, ואילו בבקשה זו, הם גדולים מ-12 מ"מ. הבקשה עצמה מסבירה שוב את היתרונות שבפטנט עצמו, וטוענת שכעת היא פותרת את הבעיה לגבי טווח רחב יותר של איומים, ולמעשה כל איומי חודרי השיריון(עמ' 4 לבקשה - full range of armor piercing projectiles).
30. המבקשים כשלו להוכיח בפני כי אמצאה זו אינה מובנת מאליה לאור האמור בפטנט עצמו, שלא ספק פורסם טרם הגשתה, ומשכך אין צריך אפילו לעמת אותה עם ידע קודם, אולם גם עימות כזה, היה מניב את התוצאות הראייתיות אליהן הגעתי בבחינת הפטנט.
31. יתר על כן, הוכח בפני מפי העדים, ואף מקריאה במסמכי הידע הקודם, כי גודל רכיבי לוחות המיגון הוא שיקול המושפע בין היתר מסוגי האיום איתם מתמודד הלוח, כשאלה משוקללים, עם נתונים של מחיר ומשקל, הכל בהתאם לאופי הגוף הממוגן. שיקולים אלה אף שזורים בכל פירוטי הפטנט והבקשות, והם מבוצעים כמהלך שבשיגרה עת מתכנן בעל המקצוע הממוצע לוח מיגון.
32. השינויים שבבקשה יכולים היו לכל היותר להתקבל כפטנט מוסף, אילו הייתי מוצא שהפטנט תקף ואילו הייתה עותרת לכך המבקשת. אולם בהיעדר שני אלה, אין לי אלה לקבל את ההתנגדות באשר לבקשה הראשונה.
33. באשר לבקשה השניה (124543), אף היא נבדלת מהפטנט בדרישתה למגע של כל רכיב עם שישה רכיבים, אולם עיקר עניינה הוא שימוש בחומרים בהם נמוך אחוז האלומינה אוקסייד מ-80. גם בבקשה זו, מתואר עיקר האמצאה, דהינו החלק ה"מפתיע והבלתי צפוי" (עמ' 11 לבקשה, פסקה שלישית) ככוח העצירה של שכבה בודדת של רכיבים קרמיים או מזכוכית הנמצאים במגע ישיר זה עם זה. כאמור לעיל, נתונים אלה נבדקו ביחס לפטנט ונמצאו בלתי כשירים, על אחת כמה וכמה משפורסם הפטנט, שלא יהא בהוספת סוגי חומר נוסף המרכיב את חלקי המיגון כדי להוות התקדמות המצאתית.
34. גם לגבי אמצאה זו, אני סבור כי לכל היותר יכלה היא לשמש כפטנט מוסף. אין היא מלמדת על חומר חדש לגמרי לשימוש. ואיני רואה שום סיבה מדוע בעל מקצוע המודע

רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

- לפטנט, לא יפעל לנסות אותה לפחות, במיוחד שעה שהוכח בפני כי חומרים העונים על התנאי שבתביעה 1 מצויים היו בפני בעל המקצוע, ואף קלים היו להשגה.
35. לאור האמור גם התנגדות זו מתקבלת.
36. לא אוכל שלא לסיים באשר פתחתי. מלאכת בחינת הראיות ושקילתן בתיק זה, הייתה ארוכה מסובכת וקשה, והדברים בפירוש אינם נובעים ממורכבות האמצאה, מורכבות החומר המצוטט או מורכבות הטעונים המשפטיים.
37. אין אני מוצא שום הצדקה לדרך בה הערימו הצדדים הררי מסמכים, בדרך בה ערכו את טעוניהם וסיכומיהם (ר' גם לעיל) ולחוסר היכולת לפרוש בהתאמה טיעון כנגד תשובתו, מסמך כנגד עניינו.
38. ועוד עניין אחד, שאיני רשאי לפטור עצמי מלהעלותו. רבות נטען בפני כנגד מהלכיה של המבקשים וכנגד אמינות עדיהם. רבות מן הטענות צודקות ומוצדקות. לא מצאתי טעם לדון בהם, על שום שכאמור השתכנעתי ברמה העובדתית כי האמצאות אינן כשירות פטנט. עם זאת אני מוצא לנכון להעיר, כי קיימות דרכים מקובלות להטלת ספק בדבריו של עד, הפניה לסתירות, או אפילו להטענות שלו, כל אלה יכולים להיעשות בצורה העניינית, המכבדת את הצדדים ואת הערכאה. לא כך היה בעניינו של העד הממציא מר כהן. איני מוצא שום צידוק להשפלה שניסו לגרום לו המתנגדות, להטחת העלבונות, לגיחוכים שנשמעו ונצפו במהלך חקירתו, ובמיוחד שעה שעומת עם פרטי השכלתו המוצהרת, פרטים שהוא אכן כשל בתיאורם. כשל לא משום שיש חשיבות לדברים בכל הנוגע לבקשות פטנט, אלא דווקא מכיוון שאין להם חשיבות כל כך גדולה. איני סבור כי ראוי היה להלבין את פניו באופן בו הם הולבנו בשעת הדיון, ועוד לחזור ולהדהד אודות דברים אלה גם בפרקים שלמים בסיכומים.
39. יפה היה לו שני הצדדים היו ממקדים טענותיהם בשאלות האמיתיות השנויות במחלוקת, ללא הארכה וללא הסטת הדיון, ובדרך מסודרת ועקבית שהייתה אף מקילה על מתן ההחלטה בתיק.
40. כפי שאמרתי בראשית דברי אין בכוונתי להטיל הוצאות לטובת המדינה בתיק זה, אולם לאור כל האמור, אין בכוונתי לפסוק הוצאות כלל בתיק.
41. סוף דבר הפטנט יבוטל והבקשות תסגרנה, ללא צו להוצאות.

נח שלו שלומוביץ,
פוסק קניין רוחני
סגן רשם הפטנטים

ניתן בירושלים ביום 28 אפריל, 2011
כ"ד ניסן תשע"א